

Про мову Із “Щоденників” Олесь Гончара

Ми не є і не повинні стати народом суржикової мови чи мови мертво-декоративної. Масмо витворену протягом віків мову дивовижно багату, одну з найбагатших у світі, барвисту, запашну, розмаїту, здатну активно жити і розвиватись, придатну для найскладнішої художньої і наукової творчості. Злочиним було б занедбати таке неоціненно духовне добро.

[т.1, с. 341]

Мова — живий організм, який може бути здоровим чи, навпаки, хворим або навіть мертвим, хоча нація ще продовжує існувати.

[т.2, с. 47]

Чути гарну українську мову, природну — як із джерела.

[т.2, с. 254]

1934 року в Парижі був своєрідний конкурс, де мали визначити красу мов. Першість було віддано французькій мові, друге місце — перська мова, третє — українська.

[т.3, с. 518]

Збираємо по словечку, по синоніму, кожному зернятку мовному радімо, плекаємо його, а для кого?

[т.2, с. 85]

Вигубити мову — це не так просто, як декому здається. Старогрецька і латинська, і санскрит збереглись у житті людства завдяки безсмертним творінням поетів, мислителів, учених... І житимуть ці мови, доки житиме і саме

людство. А деякі “мертві”, нібито забуті, безнадійно втрачені, раптом через віки відроджуються, як ось іврит, і знову стають живою мовою цілої нації. Містраль обезсмертив провансальську мову своїми поемами, і хто назове її зараз такою, що безслідно зникла?

[т.3, с. 531]

Мова Шевченкова перебуває, переживає усіх вас і не тільки своєю довговічною літературою, багатством красного письменства; переживає ваше каркання навіть звичайна коломийка, яка так весело й дотепно дзвенить нині над Карпатами!.. Звичайно, небезпека для мови існує. Суржиківання, чиновницьке оказення, збіднення образної системи, примітивізація понять... Але ж для чого ж ми — інтелегенція? Бути постійно на варті чистоти мови, збагачувати її всебічно, повертати її первісну естетичну красу, мудрість, милозвучність — ось наше національне надзавдання.

[т.3, с. 531]

Усталення мови як духовного коду нації.

[т.3, с. 190]